

สังคมสูงวัยกับรูปแบบการท่องเที่ยว: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบ การท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

วสวัตตี สุติญญามณี *

สาขาวิชาธุรกิจการบิน (หลักสูตรนานาชาติ)

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Received: 19 September 2018

Revised: 14 February 2019

Accepted: 12 March 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามาจากประชากรผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster) จำนวน 500 คน วิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา และการใช้สถิติขั้นสูง Ordered Logistic Regression ในการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพบว่า ผู้สูงอายุตัดสินใจที่จะเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด โดยมีปัจจัย ในด้านอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ข้อจำกัดทางกายภาพของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งเป็นสิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุได้ต่อไป

คำสำคัญ : สังคมสูงวัย ผู้สูงอายุ การตัดสินใจ รูปแบบการท่องเที่ยว

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: vasavat.su@spu.ac.th

Ageing Society and Tourism Patterns: Factors Determining Decision-Making on Selection of Tourism Patterns of Elderly People in Bangkok and Vicinity

Vasavat Sutinyamanee*

International Airline Business Department

International College, Sripatum University

Received: 19 September 2018

Revised: 14 February 2019

Accepted: 12 March 2019

ABSTRACT

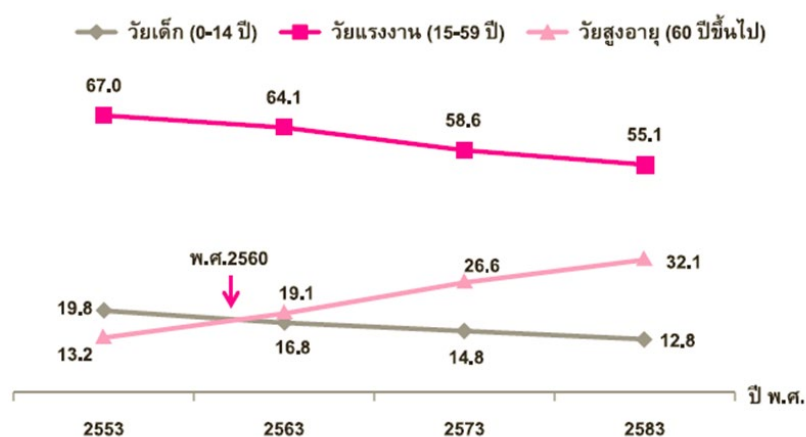
This research aims to study factors determining decision making on selection of tourism patterns of Thai elderly people in Bangkok and vicinity. The research sample consisted of 500 elderly people in Bangkok Metropolitan Area and vicinity, obtained by cluster sampling. The data were analyzed using descriptive statistics and advanced statistics of ordered logistic regression to analyze the behaviors of Thai elderly people in Bangkok and vicinity regarding decision making on selection of three tourism patterns, namely, cultural tourism, health tourism, and eco-tourism. The results revealed that the elderly people in Bangkok and vicinity decided to choose health tourism with the factors of age, average monthly incomes, and physical limitations of the elderly tourists correlating with the decision making on selection of the tourism patterns. This is what tourism attractions need to take into consideration in order to improve their services to respond to the needs of the elderly tourists.

Keywords: Ageing society, Elderly people, Decision making, Tourism pattern

* Corresponding Author; Email: vasavat.su@spu.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในสาขาการแพทย์ และสาธารณสุข ส่งผลให้การรักษาพยาบาล การบริโภค อาหาร การดำเนินชีวิตได้รับความสนใจและให้ความสำคัญมากขึ้น ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นขณะที่ อัตราการเกิดลดน้อยลง เพราะสภาวะทางเศรษฐกิจ วิถีชีวิต และทัศนคติของคนในยุคปัจจุบันที่มีแนวโน้มที่จะมีคนโสดเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมี การแต่งงานช้าลง และนิยมมี บุตรน้อยลง (National Statistical Office Thailand, 2010) ดังนั้นจึงส่งผลต่อสัดส่วนของผู้สูงอายุที่กำลังขยายตัวเพิ่มสูง ขึ้นทุกปี โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้คาดการณ์ไว้ว่า ประชากรของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นจาก 66.48 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2551 เป็น 70.65 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 แล้วจะเริ่มลดลงเป็น 70.63 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2573 โดยมีสัดส่วนที่ประเมินได้จากประชากรวัยเด็ก อายุ 0-14 ปี จะลดลงจาก 15.95 ล้านคนในปี พ.ศ. 2533 เป็น 9.54 ล้านคนในปี พ.ศ. 2573 ขณะที่ประชากรวัยสูงอายุ คือ ประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จะเพิ่มขึ้นจาก 4.02 ล้านคนเป็น 17.74 ล้านคน ในช่วงเดียวกันจากจำนวนประชากรแต่ละช่วงวัย ประเทศไทยเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ในปี พ.ศ. 2567

ภาพที่ 1 จำนวนสัดส่วนผู้สูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับวัยเด็กและวัยแรงงานของไทย

ที่มา: National Statistical Office Thailand (2010)

ตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพและน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากโครงสร้างของสังคม กำลังจะก้าวสู่สังคมของผู้สูงอายุ สหประชาชาติคาดการณ์ว่าทั่วโลกจะมีผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น (Sangpikul, 2007) จาก 687.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2549 เป็น 1,968 ล้านคน คนในปี พ.ศ. 2593 โดยทวีปเอเชียจะมีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากแนวโน้มการขยายตัวของตลาดผู้สูงอายุในประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2603 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าตัว ในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ คาดการณ์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า

หรือในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนมากถึง 7 ล้านคนในหนึ่งปี (Chiangmai University Social Science Research Institute, 2014)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ที่จะทำให้เข้าใจถึงรูปแบบการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี คุ่มค่า เน้นการซื้อด้วยเหตุผลโดยไม่ใช้อารมณ์ โดยให้ความสำคัญกับความพึงพอใจเป็นหลัก ใช้เวลาพักผ่อนนาน ใช้จ่ายสูง มีความสามารถในการซื้อบริการในราคาสูง เนื่องจากมีเงินเก็บจากการทำงานหนักมาทั้งชีวิต จึงมีศักยภาพสูงในการบริโภค ขณะเดียวกันคำนึงถึงความมั่นใจด้านความปลอดภัย ความมั่นใจด้านบริการ ใส่ใจสุขภาพที่ดี เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ อีกทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ต้องกังวลต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิต จึงมีความละเอียดรอบคอบในการเลือกซื้อสินค้าและบริการต่างๆ มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดชราภาพ

มนุษย์มีการพัฒนาตลอดชีวิต โดยมีการพัฒนาไปตามลำดับตั้งแต่วัยทารกถึงวัยชรา ภาพซึ่งแนวคิดของวัยชราภาพได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วมาเป็นระยะเวลานาน โดย ได้เริ่มขึ้นภายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งระบบเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมได้เน้นประสิทธิภาพเป็นหลัก โดยคนส่วนใหญ่อยู่ในฐานะลูกจ้างและมีอายุงาน เมื่อ ทำงานถึงวัยหนึ่งประสิทธิภาพลดลง ผู้รับจ้างก็จะถูกให้ออกจากงานไม่ว่าจะมีเงินชดเชยให้ หรือไม่ก็ตาม ดังนั้นเมื่อถึงอายุหนึ่งความสามารถและโอกาสในการหางานทำก็จะลดลงกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสและเกิดปัญหาในสังคมขึ้น นอกจากนั้นผู้ที่มีอายุมากเหล่านี้จะมีความเจ็บป่วยและ ทพพลภาพเกิดความจำเป็นต้องพึ่งพาและรับการดูแลอย่างมาก ขณะเดียวกันการพัฒนาทำให้ คนอายุยืนยาวขึ้น ในขณะที่ครอบครัว ชุมชน และสังคมไม่สามารถจัดการได้ตามที่ควรจะเป็น และนั่นคือ จุดเปลี่ยนที่สังคมในประเทศทางตะวันตกเข้ามาพิจารณาและให้ความสำคัญกับการ ชราภาพ การดำเนินการที่เกิดขึ้นคือ การให้การช่วยเหลือ การให้สวัสดิการ และการบริการจนถึง การให้บำนาญ จึงมีความจำเป็นจะต้องกำหนดเส้นแบ่งและตั้งนิยามให้กับบุคคลที่มีวัยเข้าสู่ ระยะที่จะมีสิทธิได้รับสวัสดิการ บริการ สิทธิประโยชน์ต่างๆ และเป็นที่มาแห่งวัยชราภาพ ด้วย เหตุนี้เส้นแบ่งที่ใช้ในแต่ละประเทศจึงอาจแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงสร้าง ประชากร สังคมเศรษฐกิจและความพร้อมของ

ปัญญา เชี่ยวชาญ เอกลักษณ์ คุณธรรม

Intellectual, Professional, Cheerfulness, Morality

สังคมนั้นๆ ดังนั้นเมื่อแนวความคิดเรื่องวัยและสิทธิประโยชน์ของวัยชราภาพได้แพร่เข้าสู่สังคมไทย (เริ่มตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 24) จึงเกิดการ ดำเนินการต่างๆต่อเนื่องและพัฒนาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนตาย (Jitapunkul, 2004)

แนวการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

Patterson and Pegg (2009) กล่าวว่านักท่องเที่ยวสูงอายุ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของโลก จะมีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง สามารถพำนักระยะยาว โดยเฉพาะผู้เกษียณอายุจากการทำงานจะมีสวัสดิการหรือบำนาญที่รัฐบาลจ่ายให้ อันเป็นรายได้ที่มั่นคง ถึงแม้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันต่ำกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป แต่การพำนักรู้สึกว่าดีกว่าที่สามารถทำรายได้เป็นจำนวนมากว่าการท่องเที่ยวพักผ่อนในเวลาว่างของนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีแรงจูงใจที่ผสมผสานความสนใจที่จะทำพักผ่อนหย่อนใจ การผ่อนคลายความเครียด การส่งเสริมสุขภาพ และการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนั้นจะมีรูปแบบและพฤติกรรมท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป คือเน้นการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี คุ่มค่า เน้นการซื้อด้วยเหตุผลไม่ใช่อารมณ์ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจเป็นหลัก พักนานใช้จ่ายสูง มีความสามารถในการซื้อบริการในราคาสูง เนื่องจากมีเงินเก็บจากการทำงานหนักมาทั้งชีวิต จึงมีศักยภาพสูงในการบริโภค และมักจะคำนึงถึงความมั่นใจด้านความปลอดภัย ความมั่นใจด้านบริการ ใส่ใจดูแลสุขภาพที่ดี เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว

UNWTO (1997 cited in Chiang and Marrion 2014) กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว ได้ 3 รูปแบบหลักได้แก่

1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย

1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยว ในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ

1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยว อย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล

1.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยว ในแหล่งธรรมชาติเพื่อดูความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลกศึกษาธรรมชาติ ของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล

1.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม

1.5 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ

2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย

2.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์

2.2 การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น

2.3 การท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่น

3. แบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) ประกอบด้วย

3.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจ ได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรีภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี

3.2 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทาง

3.3 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจในประเภทกีฬา

3.4 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิต ในบ้านปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก

3.5 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=Meeting/ I= Incentive/ C=Conference / E=Exhibition) เป็นการนัดหมายให้แก่มูลุกลูกค้าของผู้ที่จัดประชุม มีรายการนัดหมายเที่ยวก่อนการประชุม (Pre-Tour) และการจัดรายการเที่ยวหลังการประชุม (Post-Tour) โดยการจัดรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ

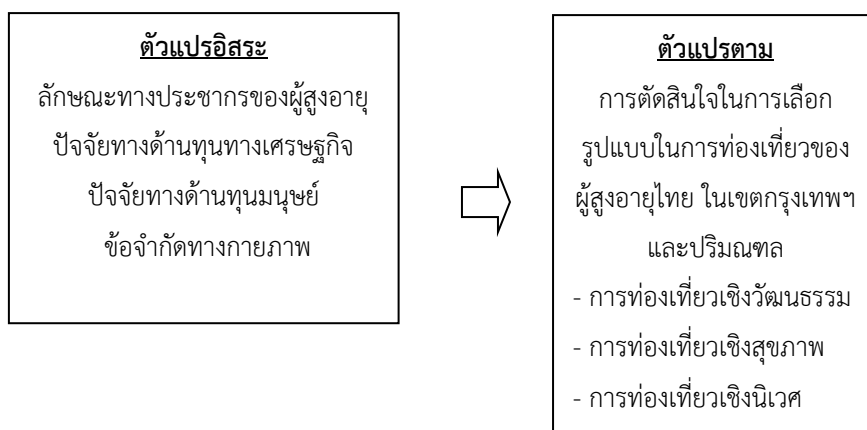
3.6 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจัด นาทเที่ยวให้แก่มูลุกลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้าอื่นๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

Chiang and Marrion (2014) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวของประชากรรุ่นเบบี้บูมในประเทศจีน พบว่านักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวจะท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ และนิยมเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแบบระยะยาว และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งจะใช้ระยะเวลาประมาณ 7-10 วัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Onarun (2010) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยมีวัตถุประสงค์ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเพื่อสุขภาพ ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม โดยผู้สูงอายุในระยะต้นจะนิยมท่องเที่ยวในต่างประเทศ และสูงอายุในระยะกลางขึ้นไปจะนิยมท่องเที่ยวในประเทศเนื่องจากสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางในระยะไกล

จากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของผู้สูงอายุ มา 3 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การศึกษาโดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในช่วงเดือน มีนาคม 2560 ถึง พฤษภาคม 2560

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรของ Roscoe แทนค่าโดยใช้สูตรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคาดเคลื่อน 5% โดยจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 500 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ชาวไทยที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลโดยใช้วิธีทำ การสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) วิธี Cluster Sampling เพื่อเลือกเขตที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ได้จำนวน 8 เขตของกรุงเทพมหานคร(บางนา สาทร ดอนเมือง บางเขน บางคอแหลม ธนบุรี วัฒนา บางแค) และ 2 อำเภอในจังหวัดที่เป็นปริมณฑล อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ และ อำเภอเมืองนนทบุรี

เครื่องมือวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเรื่อง “การตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวและการเดินทางทางอากาศของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล” ของผู้วิจัย ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยได้ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ที่ 0.812 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยกลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง (Self-Administered) ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และข้อจำกัดทางกายภาพ ลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ส่วนแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เป็นแบบคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเป็นลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert Scale 5 ระดับ แต่ถ้าในกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถกรอกแบบสอบถามได้ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสอบถามในแบบสอบถามและบันทึกข้อมูลลงในแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นจึงนำผลคำนวณทางสถิติที่ได้มาเขียนการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติสหสัมพันธ์แบบพหุด้วยวิธี Ordered Logistic Regression วิเคราะห์ รวมทั้งนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุชาวไทยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 รูปแบบ พบผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสูงสุด ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 3.12 รองลงมาตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 2.93 และตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยที่สุด ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 2.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยรวมการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุชาวไทยในเขต กรุงเทพฯและปริมณฑล

รูปแบบการท่องเที่ยว	เชิงวัฒนธรรม	เพื่อสุขภาพ	เชิงนิเวศ
ค่าเฉลี่ย	2.93	3.12	2.73

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบพหุ ด้วยวิธี Ordered Logistic Regression

2.1. การตรวจสอบความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity) ของตัวแปรอิสระ

การตรวจสอบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระในแต่ละตัวที่จะนำไปเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยเกณฑ์ที่จะพิจารณาตัวแปรที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ก็คือ จะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ร่วม (Correlation) ระหว่างคู่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยกว่า 0.50 หากมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 นั้นหมายความว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระคู่หนึ่งจะมีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาในด้านความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity) ซึ่งจากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ร่วม (Correlation) ระหว่างคู่ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระพบว่า ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ต่ำกว่า 0.50 ทุกตัว นั้นหมายถึงตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกันมีความสัมพันธ์กันต่ำจึงสามารถใช้เป็นตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระในการหาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้

2.2. การทดสอบตัวแบบการวิเคราะห์ที่เหมาะสม (Parallel Line Test) เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

การทดสอบตัวแบบการวิเคราะห์ที่เหมาะสม (Parallel Line Test) เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์ผลจาก คำสั่ง omodel พบว่าค่า prob chi2 ได้ค่า 0.8081 ซึ่งหมายความว่าไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าแบบจำลองที่ใช้ cumulative logit function โดยกำหนดให้ ค่าของ regression coefficients ของตัวแปรอิสระทุกตัวคงที่ ในขณะที่ intercept มีค่าเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับระดับของตัวแปรตาม หรือที่รู้จักกันในนาม proportional odds model มีความเหมาะสม และให้ผลทาง สถิติที่ไม่แตกต่างไปจากแบบจำลองที่กำหนดให้ทั้ง regression coefficients ของตัวแปรอิสระ และ/หรือ intercept สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การใช้ Ordered Logistic Regression ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่กำหนดกับตัวแปรตามที่มีค่าแบ่งออกเป็นระดับมีความน่าเชื่อถือในทางสถิติ

ตารางที่ 2 แสดงการประมาณค่า Ordered Logistic Regression ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

ตัวแปรอิสระ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
	Odd Ratio	Odd Ratio	Odd Ratio
ปัจจัยทางด้านประชากร			
เพศ หญิง (กลุ่มอ้างอิง) ชาย	0.9876	0.9526	0.9413
อายุ	1.0176***	1.0231***	1.0145***
สถานภาพสมรส โสด (กลุ่มอ้างอิง) สมรส/อยู่ด้วยกัน หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	1.7601 4.1232	1.4565 4.8142	1.6458 4.7654
สถานภาพสมรส โสด (กลุ่มอ้างอิง) สมรส/อยู่ด้วยกัน หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	1.7601 4.1232	1.4565 4.8142	1.6458 4.7654
ปัจจัยด้านทุนทางเศรษฐกิจ			
อาชีพ ว่างงาน/เกษียณอายุ (กลุ่มอ้างอิง) ยังคงรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ยังคงเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ยังคงค้าขาย/อาชีพอิสระ ยังคงรับจ้าง ยังคงประกอบอาชีพเกษตร/ประมง	13.4156** 8.4677** 3.1245 5.1456 1.4534	14.0745** 9.6511** 2.4589 4.9878 1.5673	12.0563** 7.4579** 4.6579** 6.1456 1.4564
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1.0002***	1.0002***	1.0002***
ปัจจัยด้านทุนมนุษย์			
ระดับการศึกษา ปริญญาเอก (กลุ่มอ้างอิง) ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท	- 1.1453 1.0876 1.0055	- 1.1263 1.0659 1.0042	- 1.1432 1.0843 1.0062

ตัวแปรอิสระ	การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	การท่องเที่ยวเพื่อ สุขภาพ	การท่องเที่ยวเชิง นิเวศ
	Odd Ratio	Odd Ratio	Odd Ratio
ปัจจัยด้านข้อจำกัดทางกายภาพ			
ข้อจำกัดทางกายภาพ			
แข็งแรงดี (กลุ่มอ้างอิง)			
โรคปวดกระดูก	0.8756**	1.4154**	0.8323**
โรคประจำตัว	0.9152**	1.3232**	0.9563**
ต้องได้รับยาจากแพทย์เพื่อรักษา	0.9332**	2.1155**	0.9576**
ตัวแปรอิสระ	การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	การท่องเที่ยวเพื่อ สุขภาพ	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
	Odd Ratio	Odd Ratio	Odd Ratio
Sample size	500	500	500
Prob>chi2	0.0000	0.0000	0.0000
Pseudo-R2	0.3153	0.3262	0.3075
Log likelihood	-452.14324	-467.18765	-449.13423
p-value=.05 *pvalue=.01			

จากตารางที่ 2 ซึ่งเป็นตารางสถิติสหสัมพันธ์แบบพหุ ด้วยวิธี Ordered Logistic Regression แสดงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ปัจจัยทางด้านประชากรในเรื่องของอายุที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทุกๆ ปีจะมีโอกาสทำให้มีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพจะมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้นมากที่สุดที่ 1.0231 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.01) รองลงมาคือด้านรูปแบบการเดินทางเชิงวัฒนธรรมโดยจะมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 1.0176 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.01) และด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยจะมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 1.0145 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.01)

ปัจจัยทางด้านทุนทางเศรษฐกิจในเรื่องของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทุกๆ บาทจะมีโอกาสทำให้มีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในทุกด้านเพิ่มขึ้นในทุกด้าน 1.0002 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.01) เรื่องของสถานภาพการทำงานหรืออาชีพพบว่าผู้สูงอายุที่ยังคงรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ยังคงพนักงานเอกชน และยังคงค้าขาย/อาชีพอิสระ เมื่อเทียบกับผู้สูงอายุที่ว่างงานจะมีโอกาสที่มีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น โดยผู้สูงอายุที่ยังคงรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจะมีสัดส่วนระดับความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ด้านโดยสัดส่วนของระดับการตัดสินใจในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นมากที่สุดที่ระดับ 14.0745 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.05) รองลงมาในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น 13.4156 เท่า

(ระดับนัยสำคัญ 0.05) และ ในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 12.0563 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.05) ตามลำดับ ผู้สูงอายุที่ยังคงประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จะมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้นในทุกๆด้านโดยสัดส่วนของระดับการตัดสินใจในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นมากที่สุดที่ระดับ 9.6511 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.05) รองลงมาในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น 8.4677 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.05) และ ในด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 7.4579 เท่า (ระดับนัยสำคัญ 0.05) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่เหลือเมื่อเทียบกับผู้สูงอายุที่ไม่ได้ประกอบอาชีพจะมีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยทางด้านทุนมนุษย์ในเรื่องของระดับการศึกษาโดยพบว่าไม่มีสัดส่วนของระดับการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในด้านของปัจจัยทางด้านข้อจำกัดทางกายภาพพบว่าผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางกายภาพทุกประเภทจะทำให้ระดับการตัดสินใจในทุกๆรูปแบบลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพที่มีสัดส่วนระดับการตัดสินใจที่เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ได้แก่ อายุของผู้สูงอายุ โดยเมื่ออายุที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีจะมีโอกาสที่จะมีระดับในการตัดสินใจในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Chiang and Marrion (2014) ที่ศึกษาถึงการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของกลุ่มวัยเบบี้บูมที่เมื่อมีอายุที่มากขึ้นจะมีการตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากขึ้นอันเนื่องมาจากมีเวลาที่จะท่องเที่ยวและหาประสบการณ์ให้ตนเองมากขึ้น ปัจจัยต่อมาคือ สถานภาพการทำงาน/อาชีพ โดยพบว่าผู้สูงอายุที่ยังคงประกอบอาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน และค้าขาย/อาชีพอิสระ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้ประกอบอาชีพจะมีโอกาสที่จะมีระดับการตัดสินใจในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพิ่มขึ้น มากกว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ประกอบอาชีพ ซึ่งผลของปัจจัยในด้านของระดับการศึกษาและสถานภาพการทำงาน/อาชีพสอดคล้องกับการศึกษาของ Lohmann (2001) ที่ศึกษาถึงการตัดสินใจของผู้สูงอายุในการเดินทางโดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอาชีพที่เป็นเจ้าของบริษัทเอกชนจะมีระดับการตัดสินใจที่จะเดินทางมากที่สุดน่าจะเป็นเพราะในการเดินทางหากเป็นการเดินทางเพื่อธุรกิจของบริษัทออกค่าใช้จ่ายให้หรือการเดินทางท่องเที่ยวที่ทางผู้เดินทางเป็นคนออกค่าใช้จ่ายเอง บริษัทหรือผู้เดินทางจะมี กระบวนการในการตัดสินใจมากขึ้นกล่าวคือมีการคิดประเมินค่าทางเลือกก่อนการซื้อไม่ว่าจะเป็นด้านราคาบริการ ก่อนที่จะตัดสินใจซื้อมากกว่าคนเดินทางที่เป็นข้าราชการ ที่ส่วนหนึ่งคือระเบียบการเบิกจ่ายการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องเลือกสถานที่ และบรรยากาศการท่องเที่ยว และรูปแบบการเดินทางเป็นอันดับแรก อีกด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไทย ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล นั้นรวมไปถึงทุนทางเศรษฐกิจในด้านของรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในทุกๆบาทก็จะทำให้มีโอกาสมีการตัดสินใจในการท่องเที่ยวทั้งในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพิ่มขึ้น ซึ่งคล้อยกับการศึกษาของ Sujaritkul (2015) และ Chiangmai University Social Science Research Institute (2014) ที่ศึกษาถึงรายได้ต่อรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย ในทางกลับกัน ปัจจัยในด้านข้อจำกัดทางกายภาพของผู้สูงอายุนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางกายภาพกับผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงแล้วนั้นผู้ที่มีข้อจำกัดทางด้านกายภาพจะมีโอกาสในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Lohmann (2001) ที่ศึกษาถึงการพยากรณ์รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในอนาคต อีกทั้งผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางกายภาพจะมีการตัดสินใจท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลดลงอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาที่ว่าอายุของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจะมีระดับของการตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวทุกรูปแบบเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษารฐานลูกค้าในกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นกระแสหลักของแหล่งท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นสถานที่ท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาปรับปรุงทั้งต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่อายุเพิ่มมากขึ้นที่ต้องการมีการบริการและให้การช่วยเหลือในการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวดังกล่าวที่มีความต้องการในสิ่งอำนวยความสะดวกที่มากกว่าผู้นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆเพื่อสร้างความประทับใจและความพึงพอใจในการให้บริการของนักท่องเที่ยวได้ต่อเนื่อง

1.2 จากการศึกษาพบว่ารายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งผู้สูงอายุที่ยังคงทำงานจะมีระดับของการตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวทุกรูปแบบเพิ่มขึ้น ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรคำนึงถึงอำนาจในการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจ มีกำลังในการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่งดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวจึงควรให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของแหล่งท่องเที่ยวที่จะเป็นผลต่อผลประโยชน์ของการท่องเที่ยวและเป็นตัวชี้วัดถึงการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

1.3 จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางกายภาพในทุกด้านนั้นจะมีระดับการตัดสินใจในการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสวนทางกับการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆที่มีระดับการตัดสินใจที่ลดลง อันเนื่องมาจากผู้สูงอายุมีการคำนึงถึงสภาพร่างกายของตนเองที่มีความต้องการในการรักษาสุขภาพให้มีความแข็งแรงเป็นผู้สูงอายุที่มีความสุขทั้งกายและใจ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพควรคำนึงถึงความต้องการของผู้สูงอายุดังกล่าวที่จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก รวมไปถึงรูปแบบการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของ

แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเอื้ออำนวยต่อการรักษานักท่องเที่ยวและเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี
การพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับคนทุกวัยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นเพียงการศึกษาของกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เท่านั้นยังมีกลุ่ม
นักท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่นๆในประเทศไทย หรือ ผู้สูงอายุต่างชาติในภูมิภาคต่างๆของโลก เพื่อเป็นการศึกษาวิจัย
รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่ครอบคลุมในผู้สูงวัยที่มีเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างและ
หลากหลาย รวมทั้งศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาถึงสาเหตุในการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวของ
ผู้สูงอายุที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงศึกษาเจาะลึกถึงพฤติกรรม และปัจจัยในการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆของ
ผู้สูงอายุเพื่อได้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่เจาะลึกมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Chiang, L. & Morrison, A. (2014). A Comparative study of Generational Preferences for Trip-Planning
Resources: A Case study of International Tourists to Shanghai. *Quality Assurance in
Hospitality and Tourism*, 15(1), 78-99.
- Chiangmai University Social Science Research Institute. (2014). *Elderly tourists: New future Thai
tourism get ready?* Chiangmai University, Thailand. (in Thai)
- Chiangmai University Social Science Research Institute. (2013). *Travel Community with Support
Tourism for the Elderly in the Case of Tourist Attractions*, Chiangmai University, Thailand.
(in Thai)
- Jitapunkul, S. (2004). *Situation No. 25: Thai Elderly Population Part 1 Situation and the Importance
of the Elderly*. Bangkok: Publication of Medical and Public Health Information No. 25,
Ministry of Public Health of Thailand. (in Thai)
- Lohmann, M. (2001). Predicting Travel Patterns of Senior Citizens: How The Past May Provide a Key
to The Future. *Journal of Vacation Marketing*, 7(4), 357-366.
- National Statistical Office Thailand. (2010). *Population and Housing Census 1980-2010*. Bangkok:
National Statistical Office Thailand. (in Thai)
- Onarun, K. (2010). *Factors affecting domestic tourism behavior of Thai elderly tourists*. Thesis of
Master degree in Business Administration, Kasetsart University. (in Thai)
- Patterson, I.& Pegg, S. (2009). Marketing the Leisure Experience to Baby Boomers and Older
Tourists. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 18 (2009-Issue), 2-3.

ปัญญา เชี่ยวชาญ เบิกบาน คุณธรรม

Wisdom, Professional, Cheerfulness, Morality

Sangpikul, A. (2007). Travel Motivations of Japanese Senior Travelers to Thailand. *International Journal of Tourism Research*, 10 (1), 81-94.

Sujaritkul, J. (2015). Health tourism Management Model of Japanese Tourists in Phuket Province. *Rajapak Journal*, Special Edition for 23rd Anniversary Rajapak, 236-248. (in Thai)